

m Izza kulis mariborske radikalije. Mariborski radikali so se minole dni pripravljali na prihod svojih »prvakov«, nekih ministrov iz Beograda, v Maribor. Menda bo ta obisk za enkrat izostal, ker se močno majejo stebri RR. Tudi med mariborskimi radikali ni opaziti nič preveč navdušenja. To se je pokazalo že na zboru pododbora NRS za I. okraj pri Pečniku dne 20. marca, kjer si je do 9. ure zvečer nabralo komaj kakih 20 oseb, tako da je moral predsednik obl. odbora dr. Ravnik izreči osto kritiko nad »nedisciplino« in »malomarnostjo«. Prosil je člane, naj se »polnoštevilno« udeležijo sprejema ministrov NRS in seveda tudi zborovanja, češ če se more na pr. SDS tako disciplinarno zadržati in javno nastopati, zakaj tudi radikali tega ne bi zmogli. Povedal je tudi, da se bo ob prihli bivanja NRS-ministrov v Mariboru razpravljalo tudi o »ureditvi razmer v naših uradih«. Dr. Ravnikov klic po disciplini pa očitno ni veliko zalagal, ker sestanek dne 26. marca za I. in II. okraj v pisarni NRS v Frančiškanski ul. je bil še bolj klavern (od baje 130 organiziranih pristašev jih je prišlo komaj 11). Tam smo izvedeli, da je oblastni odbor NRS nastavljal g. Reharja, bivšega političnega tajnika Orjuna in odločnega bojevnika proti NRS, za oblastnega tajnika NRS, ki bo pa istočasno odgovoren urednik lista, katerega bo stranka v kratkem začela izdajati. Finančijelna pomoč je baje že zagotovljena. Na sestanku je prevladovalo prepričanje, da se bodo radikali s shodom svojih ministrov blamirali. Verjamemo, zakaj prepričani so lahko, da Mariborčani, ki so že čuli n. pr. Stojadinovića, niso nič kaj radovedni na radikalne ministre.

m Lep vzgled železničarjev na Teznu. Na Teznu pri Mariboru in v sosednih občinah je cela vrsta železničarjev, ki deloma stanujejo še vedno v vagonih, deloma za drag denar v slabih stanovanjih. Zato so se odločili, da si ustanovijo med seboj društvo, potom katerega si bodo z medsebojno poštvalnostjo in samopomočjo gradili na skupnem velikem zemljišču po enotnem načrtu male hišice z vrtovi. Društvo z imenom Stavbeno društvo državnih železničarjev »Moj dom« na Teznu se je dne 25. marca ustanovilo. Predsednikom je bil izvoljen trgovin. mojster g. Mirko Koželj. Društvo ima za enkrat omejeno število 25 članov. Društvo si je te dni kupilo stavbišče tik kolodvora na Teznu.

Sprememba velikonočnega repertoarja v mariborskem gledališču. Na splošno željo se bo dal že v ponedeljek popoldne »Evangeljnik« zvečer pa poslovilna predstava »Hudožestvenikov« učinkovita komedija »Uboštvo ni sramota« pri znižanih cenah. Na veliko nedeljo pa ostanejo popoldne »Cigani« zvečer pa opereta »Grafica Marica«.

m Posojilnica v Mariboru. Narodni dom, je iz čistega dobička za leto 1925 po predlogu g. dr. V. Kaca razdelila sledeče podpore po Din 15.000 Dijaški kuhinji po Din 10.000 Otroški bolnici (polikliniki), Sokolskemu domu in Glasbeni Matici, po 5.000 Din Slovenski dijaški zadr. v Pragi, po Din 4.000 Ljudski knjižnici, po 3.000 Din Protituberkulozni ligi, po Din 2.500 Zgodovinskemu društvu v Mariboru, po Din 2.000 Trgovski nadaljevalni šoli in Obrtni nadaljevalni šoli v Mariboru, Odboru za spomenik kralja Petra, Konjerejskemu društvu za mar. okraj in Narodno žel. glasb. društvu »Drava«, po Din 1.500 podpornim društvom na gimnaciji, realki, moškem in ženskem učiteljskem, Trgovski šoli, Učit. domu, Sportnemu društvu »Maribor«, po Din 1.000 Tiskovnemu skladu Vinarke in sadjarske šole, Jugosl. Matici, CM podr. v Mariboru, Šolski knjižnici v Radvanju, Selnici ob Dravi in Zg. Sv. Kungoti, Ciril Metodovi podružnici v Kamnici, Podpornemu društvu slepih v Ljubljani, Odboru za Miklošičev spomenik, Zvezi kulturnih društev, Drž. dežel. domu v Mariboru, Krajevni zaščiti revne dece in Požarni bramb. v Počrežju, po 500 Din Prost. gas. društvu v Račju, Selnici ob Dravi, Jugosl. akad. podpornemu društvu v Zagrebu, akad. društvu Triglav v Zagrebu, društvu napredne trg. in obrtne mladine, mariborskim skavtom, in končno podpore dvema visokošolcem. Vsi obdarovanci naj dvignejo dovoljene jim podpore pri Posojilnici v Mariboru, Narodni dom.

m Ljudska knjižnica v Narodnem domu izposoja knjige vsakomur ob čedopoldne. Na razpolago je okrog 10.000 knjig, zlasti je krasna izbira modernih svetovnih romanov evropske literature.

m Kap jo je zadela na ulici. Davi ob 5.30 uri je odhajala Hirschner Terezija s svojim sinom na kolodvor, z namenom, da odpotuje v Bruck na pogreb svojega brata. Na Aleksandrovi cesti pred Götzovo gostilno pa ji je nenadoma postalo slabo. Zgrudila se je na tla in obležala. Sin jo je dvignil in položil na bližnjo klopi, kjer je takoj zidihnila. Pozvani višji policijski zdravnik dr. Zorjan, ki je ugotovil smrt in odredil, da se jo prepelje v mrtvašnico.

m Šahovska cap. tekma se bo vršila v sredo 14. t.m. ob 8. uri zvečer v dvorani restavracije Union (preje Bioskop). Tekma bo jako zanimiva in zabavna. Vsi šahisti in člani Mar. kluba se je bodo udeležili. — Natančni spored še priobčimo.

m Družabni večer priredi odsek sokolske godbe v Mariboru dne 10. aprila ob 20. uri v vseh gornjih prostorih Narodnega doma. Za družine se bodo prodajale družinske vstupnice: 4 osebe 20 Din, vstupnina za osebo 10 Din. — V tem znesku je zapopaden tudi že nočni davek. Natančen program bo pravočasno objavljen.

m II. velika dobredelna tombola. Podružnica Osrednjega društva nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev bo priredila dne 9. maja 1926 ob 15. uri na Glavnem trgu veliko dobredelno tombolo. V slučaju slabega vremena se preloži na nedeljo dne 16. maja 1926. Vsaka tablica stane samo 2 Din 50 p. Tablice prodajajo vsi pismonoši in trafike. Dobitki so sledeči: 1. tombola: pohištvo (spalna soba); 2. tombola: »Singer« šivalni stroj; 3. tombola: zlata moška ura »Alpina«; 4. tombola: možko kolo »Neger«; 5. tombola: 4 metre bukovih drv in mnogo drugih lepih dobikov. Nihče naj ne zamudi te ugodne prilike, vsak naj poskusi svojo srečo. Čisti dobiček je namenjen bolnim in podpora potrebnim članom, njih vdovam in sirotam.

m Koncertni večer Pipsi in Roze Gruber. Sestri Pipsi in Roza Gruber priredite dne 10. t.m. v kazinski dvorani koncertni večer s sledečim sporedom: J. Brahms: »Intermezzo« Es-moll, J. Chopin: »Scherzo« Op. 39 Cis-moll, J. Liszt: valček iz opere »Lust« (v koncertni izdelavi). Navedene skladbe izvajata na glasovirju gđe. Pipsi Gruber, ki je naša javnosti že znana kot izvrstna umešnica. Njena sestra Roza Gruber poje Schubert: »Na glasbo«, R. Wagnerjeve »Sange« in »Muke«, potem arie iz opere »Aida« (Verdi) in »Proroka« (Meyerbeer). Predprodaja vstupnic se vrši v trgovini Höfer, Ulica 10. oktobra.

m Mestni natečaj za obrtnike. Mestna občina mariborska razpisuje natečaj za oddajo ključavničarskih, plesarskih, slikarskih, steklarskih in pečarskih del pri zgradbi nove mestne hiše v Frančiškanski ulici. Vsi potrebni pripomočki in informacije se dobe v mestnem gradbenem uradu Koroška cesta št. 1-II. Ponudbe kolkovane s 5 Din je oddati do četrtke dne 8. aprila 1926 v mestnem gradbenem uradu. — Tajnik.

m Kavarna »Evropa«. Danes v soboto in dnevno svira in poje ruska kapela »Rokotova«. Pojejo solo, duet in zbor. Začetek ob 20.30 uri.

m Prve zlatnike v milu »Gazela« so našli: Muharem Semiz, Banja Luka gornji Šeher, (kupil milo pri td. Josef Nahmias, Banja Luka), gđe. Frančiška Jan. Brdo pri Ljubljani (kupila milo pri tvr. U. Robežnik, Vič) ga M. Hauptman, Zagorje ob Savi (kupila milo pri tvr. R. Abčan, Zagorje ob Savi) ga Jelena Sobajč, soproga inšpektorja finanjske kontrole v Glini (kupila milo pri td. Petar Čorković, Glini) gđe. Marijana Marolt, Babna gora 5 Polhovgradec (kupila milo td. Marija Grašič, Polhovgradec).

K stanovanjskemu problemu v Mariboru

O nujnosti rešitve stanovanjskega vprašanja v mestu Mariboru se razpravlja že več let, pojavili so se že najrazličnejši načrti, kako naj se odpravi stanovanjska beda, razne gradbene »akcije« so doživele neizogiben polom, pri mestni občini je stanovanjsko vprašanje že več mesecev stalno na dnevnem redu, vendar vse to še ni privedlo do sedaj do pozitivnega uspeha.

V dokaz, kako resna je stanovanjska beda, katere določbe stanovanjskega zakona ne morejo omiliti, ker dobrodejni vpliv tega zakona uživajo predvsem tisti, ki so že v eni posesti večernega stanovanja, nastajajo v mestu Mariboru številke

(sestavljene iz jajec).

Japonka na deščici od cigarne škatlice. Priloge so iz papirja, volne in žice.

Piščane pritrdjen na deščico od cigarne škatlice. Vezi in priloge so iz blaga, žice in voska.

Narodno gledališče

REPERTOAR

Sobota, 3. aprila. Zaprto.

Nedelja, 4. aprila ob 15. uri »Cigani«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Ob 20. uri »Grafica Marica«.

Ponedeljek, 6. aprila ob 15. uri »Evangeljnik«. Ob 20. uri »Uboštvo ni sramota«. Poslovilna predstava Hudožestvenikov pri znižanih cenah.

Evangeljnik se vprizori na velikonočni ponedeljek popoldne ob 15. na kar posebno opozarjamo zunanje občinstvo v Mariboru. Hudožestveniki pa priredijo dan zvečer poslovilno predstavo, kjer bodo vprizorili ob občinstva najbolj aklamirano komedijo. »Uboštvo ni sramota« je tipična ruska komedija s petjem in nacionalnimi plesi ter neverjetno učinkovita.

Kino

»APOLO KINO«

bo predvajal 3. in 4. tm. izborna šaloigro »Zigeto v nevolji«.

»GRAJSKI KINO«

bo predvajal 3., 4. in 5. tm. prvovrsten film »Rosenkavalir«.

Sokolstvo

O Odsek za zgradbo letnega telovadilca ima v torek ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma sejo, h kateri se vabijo vsi člani.

Sport

: Nedeljske tekme. V nedeljo dne 4. tm. se igra na igrišču ISSK Maribor nogometna tekma I. moštva in rez. ISSK Maribor. Začetek tekme ob 16. uri. Postava I. moštva: Geuer, Wagner, Vavda, Jakovljevič, Stavber, Hreščak I., Bergant, Hreščak II. Škraber, Vodeb, Škrabar. Postava rezerve: Kovačič, Tomac, Burjan, Marinič, Korošec, Laznička II., Simončič, Brumen, Kirbiš, Bertonec, Spitzer. Rezerva: Laznička I. — V ponedeljek dne 5. t.m. ob 10. uri dopoldne igra rezerva v isti postavi proti rezervi SD Rapida. — Tajnik.

: Lawn tenis odsek ISSK »Maribor«. Vsemu članstvu naznanjan, da se prične redni trainingi po urniku, dne 7. tm. Izredni training pa je dovoljen od 4.—6. t.m.

II. pedagoški teden v Mariboru

12. IV.—17. IV. 1926

»Pedagoško-didaktični krožek« v Mariboru, ki si je nadel sicer težko, a nadvse lepo nalogo, proučavati in širiti moderne pedagoške probleme med svojimi članstvom ter vzbujati smisel za vzgojno vprašanja med širšim občinstvom, priredi letos od 12.—17. maja svoj drugi pedagoški teden. Kakor lansko leto, hoče nuditi tudi letos občinstvu v šestih večerih serijo poučnih predavanj za njih uspeh nam jamčijo imena strokovnjakov-predavateljev, med katerimi se nahajajo naši znani prvoboritelji na pedagoškem polju. Vzored predavanj je sledeči:

12. aprila Dr. Fran Toplak: »Dojenje«.
13. aprila Dr. Karol Ozvald: »Predšolska doba«.
14. aprila Dr. Fran Zgeč: »Šolska doba«.
15. aprila Gustav Šilih: »Mladeniška doba«.
16. aprila Anton Skala: »Duševno zaostali otroci«.
17. aprila Dr. Ramiro Bujas: »O izbiru poklicev«.

Kakor je razvidno iz programa, bodo predavanja zasledovala razvoj našega

Tako more Pedravska podružnica SPD gledati s ponosom na svojo četrstoletno zgodovino.

I. Ašič

Ne dajem gledališki upravi nasvetov, Na eno pa bi opozoril. Po sprejetju proračuna je obstoje mariborskemu gledališču zagotovljen. Ves glasbeni Maribor ima le eno željo, da se mojster Mitrovič zopet pridobi našemu gledališču. Pod njegovim vodstvom bi se tudi naš prihodnji ambiciozni Herzog razvil v dirigenta, ki bi ga bili lahko veseli. Dajmo našim mladim priliko za šolo!

A. P. Čehov:

kel sem se in legel v posteljo. Sveča je jedva razsvetljevala stene. Na stenah so viseli portreti prednikov: drug stražnejši od drugega, zraven pa staro orožje, lovski rogovi in druga fantastična ropotija... Bilo je tiho kot v grobu; samo v sosedni dvorani so se pogajale miši in je pokalo izsušeno pohištvo... Toda za oknom so se godile vražje reči... Veter je žvižgal, drevesa so se kar šibila pod njim. Škrpala so in tolkla ob okno. Sedaj pa

Zanimivosti iz knjige „Südsteiermark“

Naš list je že poročal o knjigi »Südsteiermark«, ki jo je uredil bivši mariborski učitelj in v kateri so objavljene deloma prav zanimivi in dobri članki iz preteklosti naših krajev, deloma pa pamfleti, ki bruhaajo ogenj in žveplo na Slovence. Ker je knjiga pri nas prepovedana in bo redkokomu prišla do rok, bomo objavili od časa do časa iz nje kak pabeček, ki bo zanimal naše čitatelje.

Iz članka »Deutsches Theater im steirischen Unterlande« povzamemo:

Verske igre v Rušah.

Prve vesti o gledaliških predstavah na južnem Štajerskem beleži ruska kronika. V Rušah je obstajala skoraj eno stoletje gimnazija, ki so jo obiskovali številni dijaki, zlasti iz Štajerske. Podučevalo se je po učnih načrtih jezuitov. Šola je bila v zvezi z učiliščem pri Sv. Pavlu v Labodski dolini. Predstave so se vršile zgolj v septembru in sicer večinoma ob sobotah pred takozvano rusko nedeljo ali pa baš na to nedeljo. Te predstave, ki jih kronika najpogosteje imenuje »Theatro comico« ali »Actio comica«, so bile najbrže podobne jezuitskim gledališkim igram, tudi če so bile prilagojene krajevnim razmeram in prirejene bolj v poljudnem tonu.

Karkoli si že mislimo o teh duhovnih igrah, ne moremo zanikati, da so imele precejšen vpliv na gledalce tedanjega časa. Saj ruska kronika ponovno poroča, da se je številno slušateljstvo živahno gibal, nazadnje celo jokalo in prihodnjega dne je bilo vse polno ljudi pred spovednicami; torej so bile te predstave tiste, ki so grešnike napeljele h kesanju.

Prvikrat so se vršile gledališke predstave pod župnikom Lukom Jamnikom (1676–1698), ki je bil za rusko župnijo in šolo jako zaslužen mož in so ga zvali »ruski Romulus«. Dne 14. septembra 1680 se je na vrtu tik cerkve zgradil oder, na katerem so dijaki in pa župljani, ki so se v ta namen prostovoljno prijavili, vprizorili Devico Marijo posvečen komad, ki je ljudem zelo ugajal in je prišel cerkvi šeden znesek.

Od l. 1680 se nam skoraj vsako leto poroča o ruskih slavnostih. L. 1683 in 1684 so se vršile predstave na čast osvoboditvi Kristijanov od turških nadlog; pri predstavi l. 1683 so gledalci neprosto jokali. Daves si komaj lahko zamislimo vpliv teh iger, če pa pomislimo, da so turške nadloge skozi stoletja tlačile ljudstvo in da je potem prišla vest, da so bili Turki poraženi pri Dnaju, se ne smemo čuditi, da je preprosta vprizoritev svetniške legende, ki v nji, kajpa, niso manjkale aluzije na premaganega sovražnika, stonila na ljudi ogromen vtis.

Zdaj pa zdaj je bila vprizorjena tudi kaka zgodovinska tvarina, ki ni imela zveze s svetniškimi zgodbinami. Tako leta 1685 »Marijevo pomorsko vladanje v Sibiriji«, ali l. 1695 igra, ki poveličuje krepkosti in znanosti naspoti slabostim in nevednosti.

Često so bile igre tudi v dialogih; govori in odgovori so razvijali npr. verske ali verske nauke; katerikoli so bile združene celo z muzikalnimi nastopi, tako l. 1692, ko je neki mlad dijak žel veliko pohvalo radi svojega sviranja na tamburici.

Prebivalstvo se je zelo številno udeleževalo teh predstav. Navadno se je nabralo pri vsaki predstavi 200 do 300 gold. Če lahko verjamemo poročilom sicer verodostojnih kronistov, je bilo l. 1701, okrog 20.000 gledalcev, tudi če so številke, ki jih danes ne moremo kontrolirati, ne ujemajo, pričajo vendarle o veliki udeležbi.

Iz kronike se ne da zanesljivo posneti, v katerem jeziku so vprizorjali igre v Rušah. Po vsej verjetnosti so bila resna mesta v latinščini, šaljivi prizori pa v nemščini, ker se l. 1700 posebej omenja nemška pesem, ki jo je zložil benediktinski pater Egidij. Teden pozneje se je vršilo enako predvajanje v slovenščini.

L. 1706 je bila vprizorjena igra »Čudna izpreobrnitev cesarja Jovijana«, ki ji je benediktinski pater Siegfried od St. Pavla spisal prolog in epilog. Naslednjega leta pa se je vprizorila komedija Viljema A. »Vojvoda iz Quintanije«, ki je trajala okoli tri ure.

Dve leti pozneje se je zgodila obžalovanja vredna nesreča. Kapucinskega patera Germanusa je pri vprizoritvi pekla poklenski ogenj močno poškodoval v obraz, na obeh in bradi. L. 1713 ni bilo predstave, ker je v Rušah in okolici vladala kužna bolezen. Iz za naslednjih let še nam poročajo o številnem posetu prebivalstva in o vplivu, ki so ga imele predstave na nespokojene ljudi; počasi pa je jelo zanimanje jenjavati, kakor je tudi ugrušal sloves ruske šole.

Za leta 1719, 1720 in 1721 nimamo nikakih poročil o predstavah. L. 1723 se je vršila zadnja predstava na rusko nedeljo. Velik nalič pa jo je takoj na začetku prekinil.

Tako je zaspalo prvo znano gledališče na Južnem Štajerskem. Tudi če so predstave bile redke in se niso vršile v gledaliških prostorih, so vendar položile kal poznejšemu zanimanju za gledališko umetnost. Kajti gledalci so prihajali od daleč — tudi Maribor in Ptuj sta pošiljala tako učence kakor gledalce k predstavam v Ruše. Le-ti so prenesli kavi veselja z gledališkimi predstavami domov v »procvitajoča nemška (?) mesta«.

Mariborski Ghetto.

Dr. H. Pirchegger piše na str. 347 o mariborskih Židih, ki so zdaj že docela izginili: »Ondi, kjer se mnogo kupuje, živi tudi mnogo Židov: tako je dandanašnji in tudi pred l. 1496, ni bilo v štajerskih mestih drugače. Kot izposojevalci denarja so bili Židje prav tako nepogrešljivi kakor so bili zasovraženi, saj so visoke obresti — v 15. stoletju okrog 40–60 odstotkov — morale dolžnike mučiti... Mariborska židovska obrt je bila v jugovzhodnem mestnem kotu. Tu je bila njihova sinagoga in njihova kopalnica, čije baze so odstranili šele v 18. stoletju. Tukaj so imeli tudi pokopališče. Ko je kralj Maksimilian l. 1496. Žide izgnal, so posedovali — kakor pričajo listine — 8 hiš in so se zvali: Süßkind, Türli, Haym, Händl, Schälas (in Lehl), Isak, Jona in Maul; najbrže pa jih je bilo veliko več. Nekateri hiše je kupil mestni sodnik Bernhard Drucker, ki je dal na mestu sinagoge zgraditi cerkev Vseh svetih; po nji je stara židovska ulica spremenila svoje ime. Mnogi Judje so se izselili na jug in ime Morpurgo (znana, še sedaj obstoječa trdnjava v Splitu. Op. ured.) spominja na domovino njih prednikov.

O gradu Betnavi.

Ki je last mariborskega škofa in kamor Mariborčani radi zahajajo na nedeljske izlete, nam pripoveduje prof. dr. Nowotny: Grad je zgodovinsko jako zanimiv in je imel nekaj časa veliko vlogo v zgodovini tega kraja. V srednjem veku slišimo čisto o vasi s tem imenom — l. 1319. najdemo prvo vest o nji — ali grad se omenja veliko kasneje. Poprej je bil združen z mariborsko gospodino in so ga posedovali razni grajščaki: tako Petnavski gospodje, grofje z Rožnega brega, Her-

benstein, Khiesel itd. Tu so grofje Herbensteini priredili za mariborske protestante evangeliško kapelo s šolo, pokopališčem in župniščem. V gradu so se vršile številne slavnosti in pobožnosti; marsikak silajen žemnitovski sprevod se je pomikal iz mesta skozi krásen betnavski gozd in često so tod nosili k zadnjemu počitku v lepem gozdnem pokopališču protestantskega Mariborčana. Vendar pa to ni trajalo dolgo. L. 1600. je deželno kneževska protireformacijska komisija s smodnikom razrušila cerkev, šolo, župnišče in celo mirodvor, prepodila pridigarje, oskrnila grobove in opustošila nasade. Šele nato je bil grad zgrajen v današnji obliki... Pozneje je prišlo posestvo v last lavantinske škofije in se upravlja sedaj kot pristava. Za grad se slabo skrbi in daje vtis, da se žalostno zanemarija. Gozd pred gradom je Mariborčanom priljubljeno izletišče in v poletnem času odmeva od vselega petja in otroških glasov; otroci najdejo na neizčrpen vir nove življenske sile, ne da bi slutili, kako težki dnevi in nemirni dogodki so bili nekoč na teh tleh.

Začetki mariborskega gledališča.

O njem nam pripoveduje pisec zgoraj omenjenega članka (Robert Baravalle) zanimivo zgodovino. Za sedaj posnamemo samo sledeče:

V Mariboru je bil postavljen majhen, lep oder l. 1785 v Lanthierjevem dvorcu. Tu so nastopali domači diletanti in potujoči igralci vse do l. 1806, ko ga je posestnik Leopold Hartnagel iz strahu pred ognjem zaprl. Sedaj so si mariborski ljubitelji gledališča poskušali prostor v istari bolniški cerkvi sv. Duha, ki je bila za časa Jožefa II. opuščena. Verski zaklad je odstopila cerkev za gledališke namene proti odškodnini v znesku 35 gold. 26 kr. na leto. V to gledališče je šlo 300 oseb. V njem so nastopale potujoče igralske družbe, ki so dale 50 do 70 predstav v sezoni. Tu so se vršili tudi koncerti ali pa nastopi takrat zelo pogostih in čislanih »Schwarzkünstlerjev«.

24. aprila 1848 je bil položen temeljni kamen novemu gledališču, sedanjemu poslopju. Zidanje je šlo počasi od rok, ker ni bilo denarja. L. 1851. je priredilo graško pevske družbo prvi koncert v še nedovršenih prostorih. Dne 20. jan. 1852 je bila otvoritev novega gledališča. Gostovali so graški igralci z opero »Martha«. Znani zgodovinar Puff je spisal prolog. Dne 31. decembra 1851 se je vršila zadnja predstava v špitalski cerkvi. Dobiček je šel v korist revnim članom neke gledališke družbe.

Gledališče je stalo 37.000 goldinarjev, ki so jih zbrali Mariborčani med sabo. (Baravalla posebno poudarja nemški, znano pa je, da so mnogo prispevali tudi Slovenci, ker takrat še ni bilo v Mariboru hudih narodnostnih bojov, ampak so Slovenci radi zahajali na nemške, Nemci pa na slovenske prireditve).

L. 1864. sta se na mariborskem gledališču prvič vprizorila dva komada takrat še jedva nastajajočega dramatika Ludvika Anzengruberja, ki slovi kot največji avstrijsko-nemški ljudski dramatik. Anzengruber je potem sodeloval sam na mariborskem odru. A posebno prijetnih ur ni imel, ker so bili Mariborčani tedaj taki, kakršni so danes: »špitsarski« ali filistinski...

Predvojni Maribor in nemško gledališče.

Dr. Kornelius Preiss pripoveduje: Čemu so pač Mariborčani zahajali v svoje gleda-

lišče, ko se je dalo z brzovlakom hitro in udobno priti v Gradec? Če se je v Gradcu vprizorila kaka mojstrska opera, n. pr. »Don Juan«, »Fidelio«, »Mojstri- pevci«, »Salome«, je bilo vedno navzočih nekaj Mariborčanov. V lastno gledališče je šel mariborski meščan radi zabave, iz družabnih ozirov ali za to, da prebije večer v prijateljskem krogu. Saj se je lahko govorilo o širokem rodbinskem krogu, kajti vsi Mariborčani so si bili več ali manj v sorodu med sabo. Na odru je stalo v skupinskih prizorih okroglo 40 oseb, v orkestru je sviralo kakih 20 godcev, ki so bili pri operah za nekaj mož pomnoženi. Pri operi se je kazal vedno dober okus: Strauss, Suppé, Millöcker, Offenbach, Andran, Zeller, Ziehrer so bili izdatno zastopani. Seveda, »Netopirja« z baletom ali celo kot opero si Maribor ni mogel privoščiti. Le tu in tam so hoteli Mariborčani malo višje: poskušali so z enim dejanjem »Mojstrov pevce«, s Kienzlovim »Evangeljnikom«, pa z »Rigolettom« in »Hoffmanovimi pripovedkami«. V Ptuj je nastopal mariborski ansambl dvakrat na teden in sicer v času od oktobra do aprila.

Tiskarne in časniki v Mariboru.

Prvo tiskarno v Mariboru je ustanovil Anton Schütz skupaj s Francem Jenkom, sigurno Slovincem, ki je deloval v Celju, Ljubljani in Ptuj l. 1795. Nahajala se je v prvem nadstropju hiše št. 1 na Glavnem trgu. Prva tiskovina, ki se je natisnila v prvi mariborski tiskarni, je po vsej verjetnosti »Danksagung an seine Exzellenz den Grafen von Prandis als den gefühlvollen Menschenfreund«. Jenko je izdal nek »Damenbibliothek«. Vse do l. 1848. ni izhajal na Štajerskem noben časnik. L. 1848. je izšla v Celju prva številka »Cillier Wochenblatt«, ki se je kmalu izpremenil v »Cillier Zeitung«, ki je zastopala »deutsche und slavische Interessen«, dasi so Slovenci začeli istočasno izdajati »Celjske Slovenske Novine«, prvi slovenski list na Štajerskem. Že l. 1849. sta oba lista ugasnila. V Janežičevi tiskarni (naslednici Schützove) je začel izhajati v marcu l. 1862. »Correspondent für Steiermark«, ki ga je uredjal prof. Swoboda. L. 1866. se je list spremenil v »Marburger Zeitung« in je imel še l. 1870. nedeljsko prilogo »Slobodni Slovenci«. Nemški pisec razprave (dr. Fr. Pock) vidi v tem mirosljubnost in spravljivost mariborskih Nemcev in dolži Slovence, da so izzvali narodnostni boj. (Kako je v resnici, pove dovolj naša zgodovina. Nemci so izprva morda res hoteli mir s Slovenci, a le pod pogojem, da bi Slovenci ostali zgolj kmetje, inteligenca in meščanstvo pa bi se moralo pomesti. Ob tej priliki se spominjamo, da nam še nihče ni podrobno obdelal nastanka in razvoja narodnih bojov v Mariboru. Odnosi med Nemci in Slovenci so se v Mariboru postrl v šestdesetih letih in od l. 1870. se začne odločen razhod na vsej fronti. Nekoliko se je dotaknil tega g. prof. Družovič v svoji razpravi o zgodovini slov. petja v Mariboru in prav tako mimogrede dr. Pock v tej knjigi. Zgodovinarja bi čakalo hvaležno, čeprav ne baš lahko delo, da bi nam osvetlila to zanimivo dobo. Seveda bi bilo treba uporabiti vse tedaj na Spodnjem Štajerskem in v Gradcu izhajajoče liste, ki pa jih pri nas ni dobili. L. 1867. je začel pri Janežiču izhajati »Slovenski Gospodar«, eno leto pozneje »Slov. Narod«. L. 1871. se je ustanovila »Cirilova tiskarna«.

še pomislite, da se mi je v glavi vrtelo in da se je z menoj vred vrtel ves svet. Ko sem zaprl oči, se mi je zdelo, da nekdo nosi mojo posteljo in da plešem z duhovi kolo. Da bi premagal strah, sem najprej ugasnil svečo, ker se mi je zdelo, da je bila soba v njeni luči še strašotnejša nego po temi.

Tri deklice, ki so poslušale polkovnika, so se nagubile bližje k starcu in šrepa upirale vanj svoje zvedave oči.

»No«, je nadaljeval polkovnik, »kakorkoli sem se trudil, da bi zaspal — vedno dalje je bil spanec od mene. Zdaj se mi je zazdelo, da lezejo hudiči skozi okna, zdaj sem slišal neko šepetanje, zdaj se je nekdo dotaknil mojega ramena — sploh sem videl same hudimane reči, kakor jih vidi človek vselej, kadar so mu živci skrajno napeti.

Tedaj pa sem slišal čisto razločno, da pekdo prihaja k mojim vratom, kašlja in jih odpira...

»Kdo je?« vprašam in vstanem po koncu.

»Jaz sem... ne boj se!« je odvrnil ženski glas.

Jadrno sem skočil k vratom... Minilo je nekaj trenutkov in sem občutil, da sta se mi posadili na ramena dve mehki ženski roki.

»Ljubim te... Dražji si mi od življenja!« je rekel melodičen ženski glas.

Vroč dih se je dotaknil mojega obraza in — pozabivši na metež, strahove in vse na svetu, sem jo objel okrog pasu. Kakšen je bil ta pas! Take ustvari priroda zgolj na posebno naročilo in samo za deset let... Najine ustne so se zljile v dolg poljub, ki ga ne pozabim do smrti.

Polkovnik je umolknil, izpil pol kozarca vode in nadaljeval:

»Ko sem drugo jutro pogledal skozi okno, sem opazil, da je še večji metež in da ne morem nikamor. Bil sem prisiljen ves dan sedeti pri oskrbniku, kvartati in piti. Zvečer je bilo kakor prejšnja noč. Ah, če ne bi bilo ljubezni, bil bi umrl od dolgega časa!«

Polkovnik je vstal in se jel molče sprehajati po salonu.

»No... a kaj je bilo potem?« je vprašala ena izmed gospodič z hlastno zvedavostjo.

»Nič. Prihodnjega dne sem bil že na potli.

»Toda... Kdo je bila tista ženska?« so vprašale vse tri gospodične.

»Pa umevno je, kdo!«

»Nič ni umevno!«

»Moja žena!«

Vse tri gospodične so skočile po konci, kakor da bi jih pičile kače.

»Kako... Kako to?« so vprašale.

»Pa tako... Kaj pa je neumljivega na tem?« je vprašal polkovnik hladno in je skomigal z rameni.

»Morda se nisem dovolj jasno izrazil? No, da: z mano se je peljala v Švevec moja žena... Prenočila je v sosedni sobi... čisto umljivo!«

»Mmm«, so mrmrale gospodične in razočarano povesile roke. »Lepo ste začeli, končali pa ste klaverno... Oprostite, ali to ni čisto nič interesantno in še manj duhovito. Lastna žena...«

»Čudno! Ve bi hotele, da bi bila kaka tuja žena, ka-li? Ah, gospodične, gospodične! Ze zdaj ste take, kaj neki bo nekoč iz vas?«

Gospodične so umolknil. Kmalu so začele zevati. Pri večerji niso nič jedle; prigrizovale

so samo kruh in molčale.

»Ne, to je brezvestno!« je ušlo eni izmed njih z jezika. »Čemu pripovedovati zgodbo, ki ima tak konec. Lepega v nji takointako ni bilo nič!«

»Začetek je bil tako prikupljiv in — nena-

doma ste ga pretrgali, je pristavila druga.

»Ponorčevali ste se iz nas, nič več!«

»No, no... šalil sem, je rekel polkovnik.

»Ne jezite se, gospodične, šalil sem. Ni bila

moja žena, marveč oskrbnikova...«

»Da?«

Gospodične so koj postale vesele in oči so jim zaskrile. Prisledile so k polkovniku, mn

nalile vina in ga obsule z vprašanji. Dolgčas

je minil; kmalu so minile tudi ladi, kajti go-

spodične so jih použile z veliko slastjo.

Darujte knjige za Jugoslov. Mafico

Potrebujemo jih za brate — tampreko!

Sprejema se v Mariborski tiskarni

(v knjižarnah)

Dr. Makso Šnuderl.

Krivda Franca Čiča

Kakšne so sile, ki so vodile Franca Čiča, da je umoril sredi naše mirne in urejene civilizacije šest ljudi?

Nezakonski sin mornarja in natakarič. Mati mu je umrla, ko je imel 10 let, na dan njegovega prv. sv. obhajila. Nato je zrastle pri tujih ljudeh. Brez blagodejnega vpliva rodbine, nikomur v veselje, prej v napoto. Nato pet let vojne. Tam je videl, kako se ljudje moré. To je vojna brez službe. Družba ga je potegnila v onem vrvenju preobratne dobe, ko je začel z vlemi in tatvinami, in končal prvo dobo s sedemletno ječo v mariborski kaznilnici. »Kdor ni v samotni celici, ta se tam od drugih navadi še tega, česar sam prej ni znal,« je rekel sam. V tej visoki šoli zločina je bil po močnik pri mizarju Zlahtiču, ki ga je rad klical kot pomagača. Zlahtič mu je razkladal svoje bodoče načrte o dravskem polju, kje in kako bosta vlomila, kaj in koliko kradla. Ko je Zlahtiču »služba« potekla, je napravil in uresničil načrt za Čičev pobeg. Dogovorjenega dne je vrgel v cementni kamen skrito žago za železo na določeno mesto. Čič je prepil mrežo v delavnici si napravil zločivo lestvo. Ko je slišal žvižg, je zlahka prišel iz kaznilnice, zunaj ga je sprejel Zlahtič, ki ga je skril doma. Kmalu ga je pripravil za prvi umor Visenjakovih. Naj mu le zaupa, on je bil že radi 2 žensk v preiskovalnem zaporu, niso mu pa mogli nič dokazati. Ve, kako je treba napraviti in kako se zagovarjati na sodnici. Sicer ga pa skrival na bo! Čič se uda. Z zvijačo izve Zlahtič, kdaj moža ne bo doma; zanima se namreč, kdaj lahko pride kupit vina. Mož pove, da takrat in takrat, sicer ga ni doma. No, ko ga ni, prideta morilec. Zlahtič vstrel v postelji ležečo starko. Čič zabode mlajšo ženo z pilo, ki mu jo je dal in zostril Zlahtič. Ko vidi pred seboj cvetočo mlado ženo, mu je težko, da jo mora zabosti, zakaj, ne ve! Ker se starka še obrača, pobegne Zlahtič iz sobe in veli Čiču naj jo on do kraja. V Čiču se upre: »Ti si začel, pa še končaj! Ne, on mora, je odgovor. In Čič pobere sekuro ter z dvema udarcema po glavi starke delo konča. Plen pobere Zlahtič. Čič ni poznal žrtve, niti za kraj ne ve, kako se imenuje. In profita tudi nima. Plen je slab. Rosenfeld je boratejši, smilje Zlahtič in načrt je gotov. Pile po tovariša iz mariborske univerze v Trbovlje Kariča. Ta pride. Čiča in Kariča opremi Zlahtič spet s zostrinimi pilami ter ju pošlje k Rosenfeldu ponjati jajca. Morilec stojita z žrtvijo pred njenim skladiščem in se delata, ko da bi čakala na voz z jajci. Zunaj stie solnce. Več ljudi odpravi med tem Rosenfeld.

Potem stopita v skladišče in izvršita naročeno delo. Plen je slab. Zlahtič ni zadovoljen. Boji se in Čiču odpre skrivališče. Reče, ki se je izkazal Zlahtiču hvaležnega za gostoljubnost, mora v svet, eno sukno od Visenjakova dobi za »službo«. In gre. Službe ne najde, pač pa ga spet vrnejo v kaznilnico. Ko kazen radi dveh amnestij predčasno konča, se vrne k Zlahtiču kot mizarjski pomočnik. In spet Zlahtiču pogumno snuje nove načrte, saj je radi Rosenfelda že nedolžen človek obsojen na smrt! Odloči se za Mikla v Studencih, ki ima denar. Kladivo vzameta s seboj. Mikla zvalita k Coppetijevi baraki. Zlahtič mu tišči usta in vrat, Čič pa udarja. Toda premalo je plena, doma je več. Zato mora Čič še ženo in otroka, da se tudi dokazi spravi iz sveta. Tudi ženo in otroka mu je težko umoriti, a kaj hoče! Toda vraga je polna, roka pravice morilec zgrabi. Čič po odisejadi najde zadnje bivališče v jetnišnici. In laže sodniku in branitelju. Navzlic temu ga porota obsodi. Najvišje sodišče sodbo potrdi. Ko mu branitelj to pove, se vidno v njem nekaj zlomi. In ko prečita knjigo »Pamet in vera«, se ekasa in nato prizna vso in še pove vse od Visenjakovih in Rosenfelda prostovoljno. Branitelju je nasje vdan. Obnaša se pretirano spoštljivo, govori izbrano in trpi, da se ne more izkazati hvaležnega. Joka in prosi odpuščanje. Ko se mu razglasi dan in ura

smrti, napiše branitelju dolgo, presrečno pismo slovesa in odpuščanja. Pater Pavel pa mu daje verske tolažbe. In uspe tako, da postane Čič absolutno miren, skesan, udan in vidi v smrti le odstranitev zapreke na poti v nebеса. Krepko stisne branitelju roko in poljubi. Branitelj ga prepriča, da na zadnji poti že ne bo več prav pri zavesti; naj gre mirno, se prikloni in moli. Tako je storil. Med potjo ni več slišal braniteljevih besed. Molil je glasno. In umrl na vesalih spokorjen šestkratni morilec!

In tu je ključ do zagonske, Čičeve krivde: Kakor branitelju absolutno vdan, kakor patru Pavlu absolutno poslušen, kakor je silno dovzetno sprejemal besede teh in globoko veraval — tako je bil tudi napram Zlahtiču. Brez

vzgoje, šolan v vojni, slabi družbi in kaznilnici, je, šibak značaj, silno dovzet za intelektualno močnejši vpliv, v stiski radi skrivališča in službe, pod jakim intelektualom Zlahtiča delal, česar si čer ne bi bil storil nikoli. Po Zlahtičevem načrtu, z njegovim orodjem in naročilom moral njemu neznanu ljud brez motiva in večidel brez haska. Težko mu je sicer bilo, a moral je. Preje niti ni mislil na to.

To so utisi razgovorov z njim. Da bi vse to bilo znano že pri početni razpravi, bi mu poročniki nalivali čašo trpljenja s pomilovanjem in usmiljenjem in ne z onim srdom in gnevom, ki je tedaj polnilo vse ozračje. Zato pa je jasneje ob Čičovi smrti. R. J. P.

Naše podzavesno življenje

Prinašamo odlomek iz knjige dr. Ignaca Erharda, zdravnika v Erlenu: »Seelische Ursachen und Behandlung der Nervenleiden«.

Gleblje umevanje našega dušnega življenja si pridobimo šele, če pogledamo v obratnje podzavesti. Padajoči stebel nas bo zdrobil; rešimo pa se popolnoma avtomatično s tem, da odskočimo in se umaknemo nesreči: šele ko smo si rešili življenje, spoznamo potrebnost in važnost našega postopka, ki je bil izvršen brez naše vednosti.

Če zadene projektil oko, je vedno ranjena tudi trepalnica, ki se avtomatično

zapre, da bi ščitila oko in ki se je zapla popolnoma nevedoma. Takih avtomatičnih, brez našega sodelovanja povzročeni smotrenih podzavestnih gibov, je nešteto. To obrambno orožje pa smo pogledovali od naših prednikov. Tekom generacij se je izpopolnjevalo in izobrazilo ter počiva v podzavesti, pripravljeno vsak trenotek, da nas brani in ščiti. — Violinski ali klavirski virtuozi, ki igra z navdušenjem, ne opazuje gibov svojih prstov, kajti prsti mu drse avtomatično in toliko bolj precizno, čim bolj je umetnik oduševljen. Čustveno razvnet je, veseli se nad lepoto dela, hotenje, druge oduševiti. — vse to močno izpopolnjuje duševne in fizične zmožnosti.

V velikem strahu na pr. v strahu pred smrtjo, se človek jasno domisli vsega, tudi dogodkov, ki so bili že zdavnaj pozabljeni. Ljudje, ki so se strmoglexili in ostali slučajno pri življenju, pripovedujejo, da so videli v trenutku pred sabo vse življenje, vse dogodke in doživljanja, ki so se bliskovito vrstili pred njihovim duhom.

Dogodek, ki povzroča velik strah, vpliva še dolga leta na čustveno življenje. Napad, ki se je izvršil na nas v času našega izprehoda ob solnčnem zahodu, lahko vpliva strahotno na nas skozi dolga leta, tako da čutimo vedno ob solnčnem zahodu večalimani močno vznemirjenje. Neke dama je videla na pr., da je pil psiček iz istega kozarca kakor njegova gospodinja; to se ji je močno zastudilo. Posledica je, da se je dami vsakokrat, kadar je približevala kozarec svojim ustom, studila pijača; to pa predvsem radi tega, ker svojim občutkom in dala duška takoj, ko je bila videla gnušno lizanje psička po kozarcu. Efekt je bil zatrt v podzavest in se pojavlja ob vsaki priliki, ki nalikuje na dogodek, ki je afekt povzročil.

Meščanska vojna na Kitajskem

Najnovejši posnetek iz bojov v katerih je bil poražen general Fenc.

Umikajoča se konjenica in infanterija na prašni cesti. Mnogo vojakov je odložilo orožje in beže proti Peking.

Pêle-mêle

× Ženski kult v srednjem veku. V polovici XIII. stoletja je cvelo galantno življenje zlasti v Poitu, kjer je Alienor de Poitiers (Eleonora Aquitanska), izznana žena Ludvika VII. in poznejšoprogla angleškega kralja Henrika III., delila svojo naklonjenost vsem smrtnikom, ki so si priborili za svoje poezije najvišje takratno odlikovanje, ki so ga bili deležni pesniki: lovorjev venec. — Ona je bila s svojo sestro lepo grofico Ermenjard in grofico Elizabeto de Vermandois vred poglavitni sodnik pri pravljanju zaljublencev. To sodišče je imelo tako-le podobo: Zbrali so se mladi galantni kavaleriji s svojimi damami in so razpravljali o vseh ljubezenskih vprašanjih, pa na tak resen način, kakor da bi bili stali pred pravnimi sodišči in v rlo resnobačni sodniki. Vršili so se tudi zazovorniški plaidoyerji in izdajale razsodbe. Tem sodiščem so vedno predsedovale žene, ki jim je šla odločilna beseda v ljubezenskih razprtijah. Seveda — sodbe so bile ženske, kar znači, da se niso točno ujemale z logiko pravnih zakonov, vredeh in običajev. Taka sodišča so se ohranila vse do 16. stoletja; kasneje so nadomestili aristokratske velmože plebejski dijači in meščanske devojke. Kljub temu pa so tudi sedaj razodevali ti običaji prejšnji vitezki ideal. Sigurno je, da je vpliv trubadurjev znatno raznežil družabne navede in širil viteški čut, osobito na spoštovanje do žene. Vitezstvo, ta ovet srednjega veka, ki spaja v sebi harmonično občutje ovidovskega Irizma, skolastičen asketizem in patetično junaštvo, se pojavlja zlasti v kultu žene. Najdemo ga prav tako na osamljenih deželanskih grajsčinah kakor na velikih fevdalnih dvorih, kjer vitezi, dame in trubadurji tekmujejo med sabo za nagrade v poeziji in turnirjih in v lepoti, kjer se bore z orožjem duha enako kot z nabrušenim mečem. Kako

neki je nastal ta ženski kult, ki je nesporno najlepši izmed vseh, kar jih je bilo kdaj na zemlji? Grajska gospoda se je obdala z množico podrejenih in zavisenih oseb: obubožanih vitezov, žonglerjev, klijentov i. t. d. med katerimi je bila edina ženska grajska gospa, zakaj izmed podrejenih je bilo redkokomur dopuščeno, da bi se bil oženil. Kaj čudo, če se je čaščenje vseh teh mož, ki so bili brez žensk in rodbine, brez imetja in strehe, poklanjalo pred grajsko gospo in da so vsi tekmovali, kako bi si pridobili njen milosten pogled in osrečujoč smisel. Za njo so se borili vitezi pri turnirjih njo so opevali trubadurji, pred njo so se udano pripogibali vitezi ki može. Že izza mladih nog se je moral vitez navaditi, da je treba gospe izpolniti vanko željo in ubogati vsak njen migljaj. Kaj čudo, če se je počasi izemila v teh sredi tista mehkužna nežnost, ko se je možko srce kar taljalo ob pogledu nedosežne in gospodovalne gospe. Peše to je omeniti, da je bila žena v 12. in 13. stoletju bolj izomikana in bolj duhovita od moža, ki se je vzgajal zgolj za telesne napore in si prisvajal večnoma le vojaško spretnost: mimo primitivne abecede družabnega takta je jedva poznal ples in izro. Često ni umel niti brati in pisati, spoznal pa se je v godbo in petje, da je bolj ugaljal gospodari svojega srca. Vzlic temu, da je bil ta kult včasih prav aboten: kljub temu, da je žena živela v razkošju in je bila upravljal oboževana, je bila v odnosih nasproti soprogu brezpravna kakor sužnja. Mož ni nikoli oboževal lastne žene. Ni ji posvečal druge pozornosti, kakor da jo je stražil kot ostalo svoje premoženje in jo, če se je kaj pregrešila, kaznoval s pravico gospodarja in popolnega lastnika. Kakorkoli je bila srednjeveška žena doma sužnja, je voljala v družbi kot vladarica, malik, ki so pred njim klečali udani vitezi, ki so jo opevali zaljubljeni trubadurji. Na viteških turnirjih je zrla, kako so se možja borili zavo-

ljo nje in je prelito kri in težke bolečine nagradila z enim samim usmevom, z žepnim robčkom, s kakršnimkoli neznanim znakom. Za ta znak, ki ga je čuval vitez kot talisman, je bil možki hrust voljan, da tvega življenje. V ženi je čutila srednjeveško vitežstvo svoj ideal in svojo vzgojiteljico, zakaj žena je predstavljala lepoto življenja in nežnost družabnih naved.

× Zadnji dnevi I. S. Turgenjeva. I. S. Turgenjev je eden najznamenitejših ruskih pisateljev 19. stoletja. V knjigi »Kako umirajo« nam Pavel Wiegler pripoveduje o koncu velikih pisateljev. O Turgenjevu zna povedati to-le: Zadnja leta življenja je preživel veliki ruski novelist v intimnem sožitju s Pavlino Viardotovo-Garciovo, pevko svetovnega slovesa, čije druga hčer Claudi-na je bila sad razmerja s Turgenjevom. Bivala sta bodisi v njeni hiši v Parizu Rue de Douai 50 ali v dveh sosednih vilah v Rongivalu. Turgenjev je vsevdil očaroval glas njegove ljubice, dasi je sicer že zdavnaj opešal in njena lepota, ki je že dolgo odevela, je budila v znamenitem starem mladostni ogenj. Turgenjev je venomer trdil, da bo umrl 1. 1881. in je povsod čutil smrt, trohnoho in razpad; rjav madež nad posteljo je v vročnici smatral za senco prihajajoče smrti. Včasih se je bil kot pravi Rus voljno udal usodi, drugekrat pa se je njegov umetniški čut zoperstavil zopni razkrajanju sili prirode. Preživel pa je 11. 1881. i naslednje leto, dasi je bil venomer bolehav in se je bolezn prebavil pridružil še smrtonosna angina pectoris. V februarju 1. 1883, se je moral podvreči operaciji neuroma na spodnjem delu telesa in je kasneje pripovedoval Dandetu, ki ga je prišel obiskat, da je sam opazoval, kako mu je operaterjev nož rezal meso. Čez poletje so ga prepehali v Bongivalo in tu se mu je neznanisko steklo po domovini, po njegovem posestvu Spaskoje v Minski guberniji.

po tamošnjih brezah in slavskih. Včasih se mu je zdelo, da Pavlina Viardotova poje z mladostnim glasom, kakor v dneh, ko se je bil vanjo zaljubil. Petje Schubertove pesmi Dvojnik (na Heinejeve besede) ga je prišlo uprav z mogočno silo. Pa so nastopile krize in obup je raste vedno bolj: stokal je, da ga ubijajo, da je gospa Viardotova strašna ženska, hujša od lady Mesebethove; ko mu je odleglo, je preklecal svoje žalitve, da bi jih potem v navalu vročnice ponovil. Po dveh dneh nezvesti se je končno izgubil v septembru 1. 1883 v »molčečo slepo, sivo, hladno, glupo, požrešno — večno noč«. Iz Pariza so prišli pred njegov oder bradati Rusi, ki so ga za življenja tolikanj nadlegovali; prispelo so tudi nemške in angleške dame. Rakev je bila prek Berlina in Kraljevca prepeljana v Petrograd. Zalujoča gospa Pavlina Viardotova pa je vrgla v ogenj njegov dnevnik in »Roman svojega življenja«.

× Zaslužek bikoborcev. Nedavno sta šla v pokoj dva najznamenitejša bikoborca: Sancher Mejias in José Garcia Algabeno. Oba sta si priborila 10 milijonov dolarjev. Algaben je komaj 21 let star, Mejias pa je nekak nestor bikoborcev, ker je star 35 let. Bil je graduant oxfordске univerze, kjer je študiral medicino. Pa je spoznal, da se bo potom borbe z biki preje obogatil nego če se bojuje z boleznimi. Najprej je bil mator, za en sam nastop je dobil 7000 dolarjev. Nastopal je navadno enkrat na teden — v nedeljo. Nagrajaši se je boril v Mehiki, kjer so za bikoborbo daleko bolj navdušeni nego v sami domovini — v Španiji. Noben bikoborec ne vztraja dolgo pri poklicu, ampak skuša prejkomoogoče obogateti in se skloniti na varno. Meni namreč, da je boljše, če s pridobljenim kapitalom živi zdravo in veselo, kakor da še dlje stavi življenje na kocko. Tekom svojega delovanja v tej slavni stroki je foreador Mejias dobi

V naravnem spanju, kakor tudi v hipnozi, je podzavest manj vezana; je tako rahla, da se nje vsebina prikazuje v sanjah. Nagoni, ki so bili podzavestno nastavljeni ter zatrti afekti, se pojavljajo v spanju in dajejo sanjske slike. Tudi to, kar vzbuja našo pozornost, kadar budimo, se pojavlja v spanju v obliki uredenih želj, ali pa pot ureažnjenega teža, česar se bojimo in ogiblje-mo. Sanje seksualne vsebine so lahko tudi posledica zavestne ali nezavestne odpora seksualnih zadovolstev, kakor tudi posledice abnormalnega zadrževa-nja ali strahu pred seksualnim de-ja-njem.

Večkrat moramo na naše veliko za-čudenje konstatirati, da se tako zagovori-mo, da nam je mogoče, ker smo imeli to,

kar smo si v podzavesti želeli. Zagovo-rimo pa se le v slučaju nepazljivosti, ka-dar spi naša volja, ki regulira in korigi-za ter nas brani pred sramoto. Četokrat pozabljamo, imamo vedno in zanemar-jamo samo gotove reči zgolj radi tega, ker so naši podzavestni neprijazni. Ta naša čisto notranja dejanja izdajajo na-ša najgloblja stremiljenja in so za spo-znanje samega sebe velikega pomena.

Nam je tedaj omogočeno vrstiti na nas samih psihosanalizo, ki omogoča vpogled v podzavest, ki pospešuje spoznavanje samega sebe in odstranjuje nepotrebno brzdjenje afekta. Tako spoznamo vroke naših trpljenj, konfliktov, razburjenj in živčnih napetosti kot posledice v podzavesti skrivanih nagonov in zatrtih iskanj.

Dečja oblačila

Komaj so se pojavili spomladanski dnevi, že je nastopila tudi skrb za naše malčke. Treba jim bo preskrbeti novih oblačil in težke zimske zamenjati z lažjimi zračnejši-mi. To je storjeno z malo volje, malo smi-sla za lepoto in okusa za barve. Naša slika

prinaša štiri skice otroških oblek, ki bi nekako predhodnice in zgled splošni novi pomladanski modi. Pripomniti še moramo, da bodo letos jako priljubljene obleke iz su-rove svile, ki je jako trpežna, lepa in se rada pere.

Širom sveta

O potresu. Potres je ena največjih katastrof človeštva, kajti njegove posledice so tem hujše, čim večje je število človeštva. Potres 1. 1923. na Japonskem, ki je pokopal okrog 70.000 ljudi, je v primeru s potresom pred 100 leti zahteval deset-krat manj žrtev, kajti ob potresu, ki je na začetku 19. stoletja prizadel Tokijo, je poginilo več kot 150.000 ljudi. Zgodovina nam je zabeležila veliko težkih potres-nih katastrof. Že leta 1. 528. imamo vest o potresu, ki je obkopal deželo okoli Sredozemskega morja in pokopal 120.000 lju-di. Pozneje je zahval potres v Siciliji 40.000 človeških žrtev. L. 1755. je poginil 80.000 človeških žrtev na Portugalskem. 40.000 ljudi, približno toliko l. 1797 v Quito (Ecuador). Obetoja tri vrste potresov: zemeljske, skorje, premočni, rodorav-ni in valoviti. Najpogostejši in najje-šči potres, ki je bil zaznamovan v zad-njih 13 letih je bil na Japonskem, sicer je zabeleženih 17.750 potresnih sunkov. Po statistiki okoli 20 letih 20 potresnih sunkov na Japonskem 83 potresnih sunkov na Peru; v samem Tokiju jih je povprečno 36 na leto. V petnajstem stoletju so ja-poneški kraljevi letovisci zaznamovali 300 potresov, ki so bili deloma slabi, de-loma pa so uničili ljudi in njih domove. Pred katastrofo 1. 1923. je bil največji potres na Japonskem l. 1691, ko je uni-čilo 222.501 hišo, ubil 7274 oseb, ranjenec pa zapustil 17.175. Potres spremlja čisto neznanje velikih prepadov v zemeljski krusti. Na Japonskem se l. 1891 iz-metnilo tak 112 km dolgi prepad. Hitrost potresa je različna: lahko pa doseže tu-ko 8000 m v sekundi. Vednoma so pa-veči vulkanski izbrski, povzroča jih razstavljanje in eksplozija plinov, ki se odvijajo v podzemeljskih vulkanih. Po-tem pa tudi povzročajo velike gore, ki se svojo ogromno težo priležejo na so-potna terena.

Makedonski Romani tvorijo po-sobno vejo romunskega debla. Sami se imenujejo Aromani. Našli so jih okrog 700.000 duš. Govore posebno narečje, ta-kozvano makedonsko-romunsko. Prebi-vajo v gorskih pokrajinah na Pindus in Rodopi, kemor so bili priseljeni iz stare dacijske domovine na časa hunskih na-valov v IX.-X. stoletju. Tekom 13. sto-letja so vdrli še dalje na jug, da bi se uspešneje branili pred turškimi napadi. Zbog njihove hrabrosti in deloma tudi nedostopnosti njihovih bivališč so si o-branili izvestno svobodo nasproti Tur-kom vse do 18. stoletja, medtem ko so njihovi rojaki v Valahiji in Moldaviji predstavliali najbolj črne dni svoje zgo-dovine. Kljub temu, da so Aromani sko-raj že tisoč let obdani od slovanskega življa in sosede albanških gorskih ple-men, so si vendar ohranili svoj jezik in narodno individualnost. Po naravnem načinu življenja se ne razlikujejo ve-li-ko od drugih albanških rodov. Po kra-jih se dele v pet rodov: Sintopeni, Ni-kuleni, Gramuštini, Mocini in Gopštini. Najmanjše pomečani s okoljani, torej najbolj romunski so Gramuštini, gorski pastirji na podnožju Pinda. Žive docela primitivno, skoraj na enak način kot so živeli njihovi predniki pred enim ali dvema tisočletjema. Orožja ne odlažajo niti v spanju kakor Ormogori in Alban-ci. Rade koze, ovce in goveje živino. — Spomladaj gredo s čredami v gore in si-der vsi: moški, ženske in otroci. Posti-vijo si bajte, ki jih v jeseni zapuste, iskajo zarotja v nižje ležečih in klimati-čno zmernejših krajih. Kulturne potre-be so jim nemane. Ženske tkejo volnena oblačila in preproge, šivajo obleke in obuvala. Moške se bavijo še s rezbar-stvom in vedo prav okusno izdelovati takorvane snike robo.

Obsej in razdelitev zemeljskega kopna. Zemeljsko kopno, ki se dviga nad morje,

zavzema manjši del zemeljske površine in je razdeljeno v več večjih delov, kopna v ožjem pomenu besede in v ve-li-ko množico manjših odlomkov, ki se imenujejo otoki. Za kopno smatramo Stari svet, t. j. kontinenta Evropa, Azija in Afrika, ki merijo skupaj 80 milijonov kvadratnih kilometrov, dalje Severno in Južno Ameriko kot Novi svet (37,6 milijonov kv. kilometrov), Avstralijo (7,6) in končno Antarktis, kopno, ki se razprostira okoli južnega tečaja. Izmed manjših kopnenih delov otokov jih ima 18 večjih obseg od 100.000 kv. km, sku-pajokrog 7,1 milijonov kv. km. Na vse ostale otake odpade približno preraču-nano 2,7 miliona kv. km. Kopno je bolj osredotočeno na severni polo-krogli, kjer se kontinenti razprostirajo okoli Severnega ledenega morja. Proti jugu se zemeljska celina boljbolj zo-žuje in v višjih širinah južne polkro-

gle ostanejo samo trije kopneni past. Osamel, od ostalih kopnin zelo oddalje-no leži antarktično kopno kot svet zase. Stara delitev sveta — na petero konti-nentov — se le deloma ujema s prirodno. Zlasti je jasno, da sta Evropa in Azija z morfološke strani celota, čije delitev na dva dela je večalmanj umetna in obstoji bolj v delitvi kulturnih stopenj prebivalstva kakor pa po naravi in po zgodovini. Nasproti temu pa je Amerika skoraj popolnoma ločena v dva dela, ki ju spaja zgolj ozki panamski hrbet.

Kupujte srečke Doma uhogih!
Cena Din 50—

Mednarodni ran in voake je bila težka. Na letosno Mijazovo odvarje je vse pre-šagalo. Mijazji Alfabamo je dobil zgolj pet remnih ran; sicer pa je bil le nekaj dni v stiski. Zagnjiti mu je bil rastiagal nogo od kolena do boka. Kaj čuda, če bi kloborec prebije velik del življenja v bolnišnici. Najbolje plačajo blikobor-je v Mehiki. V velikih arenah plačajo tloradodrin slavnega imena za en nastop od dva do sedem tisoč dolarjev. Bil pa so primeri, ko je junak dneva pobasal v lep celin 25.000 dolarjev. To je podobna razda kot jo dobivajo nekateri filmske glave, ker blikoborec lahko nastopa tri-krat na teden, si kmalu nabere primer-vega kapitla. Novinci se vadijo v maj-kih arenah, vendar pa mnogi takoj, ko dobe prvo resnično rano, obrnejo hrbet naravnemu, s kneževsko plačano po-klonou.

× Dobro sta svoje domovine. Deželni grof Filip II. Hesenako-Kasselake gro-dije je — kakor znano — dal Angležem v najem svoje habsburške vojske, ki so jih bili rabili v vojni s Ameriko. Pohotni so je s Angličji, da mu bodo na vsakem padlega vojaka plačali primerno svoto. Naravno je, da je bilo v njegovo korist, če je padlo kar največ njegovih podlož-nikov. Razpoloženje tega ljudomilca vladarja nam razodera pismo, ki ga je pisal 1. 1777 poveljniku habsburške vojske v Ameriki. Piše mu to-le: »Baron Ho-pendorf! Prijatelj sem na svojem povrat-ku v Rimu Vaše pismo z dne 27. decem-bra 1. l. Iz njega povzeman z nepopisnim veseljem, da so se moji vojski pokazali take junake. Lahko si mislite, kako me je razveselilo, ko sem bral, da je imed 1880 Hesenov, ki sem jih bil poslal v boj, ostalo le 300 živih. Torej jih je pa-šlo 1680 in vam ne morem dovolj toplo čestitati, da polistate vojskim poobla-ščencem v London natančen seznam. Tega se tembolj treba, ker semam, ki mi ga je bil poslal angliški minister, je-lazanje le 168 padlih. Na to uadih bi u-

tegnil izgubiti 100.050 slatinikov. Po ra-čunu lorda državne blagajne bi namreč prejel zgolj 481.450 slatinikov namesto 688.500. Iz tega vidite, da ne bi bile prav, če bi me prikradali pri računih in zato storite vsa, kar se da, da dokažete, da je Vaš seznamek pravičen, njihov pa na-pačen. Britanski dvor pravi, da jih je bilo 100 ranjenih in da mu za te ni tre-ba plačati toliko kot za mrtve. Spomni-te, da se izmed 300 Lakedemeejcev, ki so brumili Thermofil, noben ni vrnil iz bo-ja. Bil bi srečen, če bi lahko trdil to tudi o junaških Hesenih. Povejte baro-nu Mindorfu, da sem skrajno nezadovol-jan s njim, ker je ohranil svoj prepri-p. Niti deset jih ni padlo od njegove stot-nije.

× Japonska in kitajska pokopališča. V Kō se Muke pripravljajo G. Olway prav zanimive reči o japonskih in kitaj-skih pokopališčih. Tamonja groblja so prav tako kot so japonski osiroma ki-tajski namozi o smrti. Vse istočnih ra-rodov uči, da je smrt velja prehod v no-vo življenje, zbog tega na njihovih po-kopališčih nihče ne joka. Na Kitajskem mnirje od raznih bolanih kakih 4 milijon-ov ljudi vsako leto. Za nje zadostajeje skupni grobovi: spomenik je naraven kup peska. Ko se je gradila mandžurska železnica, je poginilo stotisoče kitajskih kmetov. Pokopali so jih ob progi in o-mislili njih grobove v vrsto nizkih nast-pov. Japonci so prevzeli pogrebne običa-je od Kitajcev. Na Japonskem je obve-no sežiganje mrtvih, tako da polagajo v grob zgolj žare s pepelom, zato taka pokopališča ne zavzamejo velike pro-stora. Ker so mla, so tudi bolj prikup-ljiva. Na japonskih mirodvorih raste cipres in druge rastline te vrste. Zare s pepelom nastoj v grob na posebnih na-silkah. Nosilke ostanejo še nekaj dni na pokopališču in porodniči polagajo nanje ostanki jedca in pišč. Spomenik se sme postaviti šele 3. določenem danu.

Na južnem Kitajskem ne polagajo kret v zemljo, marveč na zemljo. V Sučen stavijo nad rakvami hišice iz gline s strehami iz opeke.

× Zgodovina mezde. Ameriški delovni tajnik James J. Davis je nedavno ozna-čil zgodovino mezde takole: Nobeden stari in tudi ne moderni historik ni opi-sal desettisoč zgodovine mezd in njih razvoja. Mnogi se niso niti potrudili, da bi dognali, kako so nastale mezde. Neki vodilni zgodovinar naših dni je si-cer napisal svetovno zgodovino, ali o zgodovini dela uma povedati bore malo. O delavstvu, o njegovem vsakdanjem ti-vljenju, njegovih bojih in skrbeh, o nje-govih težavah in o sodelovanju pri na-predku sveta — ne vemo nič ali le prav malo. Delo je storilo prvi korak naprej v časn kralja Nimroda za dob Generia, ko so se smeli sužnji odkupiti in ostati svobodni. Ljudje so smatrali takrat od-kupljeno svobodo za vrlo nesigurno. Bil je to začetek individualizma, začetek pravice, da človek reči: »Jam sem, vse-li ti se prostosti in sedov lastnega dela. Čudno je, da hočejo nekateri po 7000 le-tih razvoja takrat priborjeno razsico drugoče razložiti in zanikati poedincevo prostost. Mnogi skušajo uiti, da človek-delavec nima pravice do sadu svojega dela, da ne sme imeti imetje, temveč morajo ljudje postati sužnji vlade, dru-žbe — kakor nos komunisti. Rimljani so hoteli za Neronovih časov nekaj podob-nega in ljudje so takrat mislili, da se bliža konec sveta. Grki so sodili o tu-jih, da nimajo duše. Rimljani niso dovo-lili delavcu volilne pravice. V feudalnih časih je bil delavec del gospodarjevega premoženja in nič več. Ni še tako dolgo, ko so pred iznajdba strojev izseavali delavce na podoban način kot za časa egiptovskih faraonov ali sedaj kitajske kuliše. Predstavimo si vzrast mezd: Vse-čas svojega trajanja je rastla meza, pravilno kakor tik-takanje ur. Na začet-

ku se je dvignila zelo počasi: na pr. au-gleški mizar je moral čakati 750 let, preden se je njegova dnevna meza dv-gnila od 5 centov na 5 dolarjev. Podob-no je bilo tudi v drugih deželah, kjer so si delavec skušali priboriti častnejše po-stopanje in boljše mezle. Korak za ko-rakom se je njihov položaj zboljševal. Počasi se je dalo iztisniti kako paro več, počasi priboriti kako novo ugodnost. — Kadarkoli pa si je delavec izboljšal svoj položaj, je hkrati izboljšal splošne pogoje človeštva kot celote. Bolj ko si je delavec popravil lastne mezde, bolj je napredovalo človeštvo. Zgodovina moderne civilizacije je pravzaprav zgo-dovina mezd, zgodovina boja med delav-cem in delodajalcem. Boj še danes ni končan. Izboljevan bo šele tedaj, ko bo tudi vsak delavec gospod v pravem po-menu besede, ko bo zadostno plačan in preskrbljen za vse življenje. Ze danes se je nivo delavca v Zedinjenih državah precej približal temu vzoru. Delavec staneje udobno in lepo in se hrani ka-kor v Evropi vsak boljši meščan. Številni delavci imajo lastne hiše in lastne avtomobile.

× Koliko Nemcev biva v inozemstvu? Po statistiki nekega nemškega profesor-ja biva izven mej nemške države slede-če število Nemcev. V Zedinjenih drža-vah ameriških jih je 8 milijonov, v Av-striji 6.200.000, na Češkoslovaškem 3.740.000, v Švici 2.600.000, na Poljskem 2.300.000, v Franciji 1.900.000, v Rusiji 1.400.000. To bi bile države z več kot mi-lionom Nemcev — vsaj po podatkih te-za profesorja. Slede Romunija 960.000, Ukrajina 870.000, Jugoslavija 731.000, Madžarska 638.000, Kanada in Brazilija po 400.000, Gdansk 350.000, Italija 265.000, Luxemburg 260.000, Lotiška in Estonska po 200.000, Belgija 180.000, Danska 158.000, Klajnsda 152.000. Skupaj: 82.180.300. — Seveda je treba te številke sprejeti z re-zervo.

Pravi junaki

Ured.

V malih vsakdanjih stvareh, v zakotju in tišini, v neznatnih okoliščinah in skromnem položaju, brez večje naobrazbe, brez dostojanstva in moči, je človek prav tako lahko junak in velik bojevnik. Kmetica, ki se žrtvuje za svojo rodmino, ki gara od jutra do trde noči, ki pomaga svojemu bližnjemu, kjer le more, ki je vse življenje živa žrtev in dobrot, je prava junakinja. Takim junakom ne grade spomenikov, kljub temu, da so šestokrat večji junaki od onih, ki jim metropole odkrivajo spominske spomenike.

Slika neredne žene

(Za velikonočno premišljevanje trpečim možem)

ter vpraša Vanj, moza, ki si mora največkrat sam obleke snážiti, gumbe prišivati itd., če hoče imeti red.

na vrsto.)

**Župančičeva „Beseda o
Prešernu marib. mladini“**

se dobiva v posebnem ponatisku po 50 p
kos v naši npravi.

**Kupujte in dajajte mladini in ljud-
stvu!**

XXXXXXXXXXXX 0 0 XXXXXXXXXXXXXXX

Pohorski iz- prehodi

orei: naša petorica je takega sohotnega
poldneva korakala s Fale navkreber proti
ergauerju in se ni dosti brigala za to, da
pihal oster severnjak, ki je prinašal vmes
tako mrzlo kapljico. Mariborčanom pa pravi
uhod. Vsak je nosil svoje »brasno«: skrbno
vezano v nahrbtniku, dični gospod načel-
ek je nesel na hrbtu celo goro, kot bi se bil
opravil v regijone večnega ledu. Kar rado-
veden sem bil, kaké zaklade kulharske spré-
sta skriva posebej za njegova široka pleča
šta ladrovina! Nekoč nas je pod Črnim
dom ob izvirku gostil vso veliko družbo
svojo »muzika pogrni se! — Pri prvi žagl
ustavimo in pripravimo za lažjo hojo;
okle v zunanjem žepu dela napoto debelo
holko, treba ga spraviti — v želodec ti ne

Zadnji vpon. Zavzeta je snežna višina in po drevoredu hitimo proti koči, ki jo odpira skrbnica. Vjekoslav jo le že vnaprej aviziral in kmalu sedimo okrog mize; vsak od-

Posrkamo čaj, oskrbnica nam želi srečno pot in hajdi — že stopamo dobre volje v živo in mokro jutro. Vreme se je spreobrnilo in neba pada kot iglice droben dež, venomer, venomer. Mestoma naletimo na sneg, a ga ni nikjer toliko kot na vrhu, vrh Šumika, čigar bobnenje slišimo; prekoračimo Lohnico ter jo urnih krakov opletamo proti Ruški koči. Pokrajinska slika postaja monotona; blatna pota, mokre veje te oplazijo po obrazu in dežek, skromni in vztrajni pohorski dežek! Dobro nam dé, ko končno pozdravimo Sv. Aneha in Ruško kočjo. Malo se pokrepčamo, povprašamo po Mirku, si ogledamo novo dedenico in razne preureditve ter jo ubermajmo. Poslednji konec poti se prične prave

Zakaj sem napisal ta odlomek spominov? Pač zato, da cenj. bralec ali bralka, tudi Ti, da j. praznikih pozabiš mesto in nje ga bri- je in pohitiš v naravo. Nasrkaj se nje lepote, prižet na nje grudi: za hip se Ti bo zdelo to bi pil iz Lethe pozabljenja, za hip, boš rečen! In to je vse.

Velikonočno pismo iz Slovenskih goric

(Grad Hrastovec) pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je eden izmed tistih redkih ostankov mogočih viteških stavb preteklih stoletij, ki jih ni vse uničujoči zob časa razjedel in porušil. Kakor skoro vsako, tako obkroža tudi to staro grofovsko selo nimbus raznih povesti. Evo ene: Eden izmed hrastovskih grofovskih gospodov minule slave je imel kaj rad originalne domisleke, da bi tem bolj povzdignil razkošje grajskega kratkočasia. Kakor znano, ni bilo nekdaj prostih kmetovalcev, ampak so bili vsi kmetje graščinski podložniki, bolj rečeno: sužnji. Morali so odrajtovati desetino ter hoditi v graščino na tlaško ali zastajnsko delo, graščak je imel nad njimi posebno oblast. Včasih pa se je izjemoma pripetilo, da je grajski gospod proglasil kakega svojih tlačanov za samostojnega kmeta, vznak posebnega dopajenja nad njegovo uslužnostjo in zvestobo. Tak osvobodjenec je dobil odmerjeno posestvo v osebno last, obenem pa je bil prost desetine in tlače. Dobro. — Pa pokliče grof nekega dne vse svoje podložnike, može skupaj, da slišijo njegovo mnenje o srečanju za srečo. Tudi je moral vsak moč svojega »kaplerja«, po domače — svojo boljšo polovico — ženo s seboj pripeljati. Določenega dne se znajde res ves pisan roj v graščinskem zidovju. Šumel je na obzidnem dvorišču. Na mah razglasil ukaz: moške v dvorano na desni, žene v dvorano na levi! Žene dobijo nadaljno povelje, da se morajo za danes v tej dvorani opremiti samo z Evino obleko. Zapovedano, storišeno. Sedaj so vsaki prevezali obraz z belotuto ter jih postavili v čelno vrsto. Nato pokliče vsemogočni grof tudi kmete v to dvorano, jih uvrsti nasproti Evam in pravi: Kdor izmed vas spozna tukaj svojo ženo, postane svobodni kmet. Oči so začele iskati in bliskati, ni in ni pa hotel biti uspehov. Moške so postajali žalostni, a obenem so v lezi stiskali pesti. Končno izstopi moč jeklene skorje, prime postavno ženko za roko, jo potegne iz vrste ter radostno vzklikne: »To je moja žena!« — in bila je res. Pred leti se je namreč odigrala med zakoncem precej težka obiteljska neviht; moč je premočno potpal ženo za rano in ostalo je na njej vidno znamenje, po katerem je sedaj spoznal svojo Evo. Ta se je kot svobodna kmetica vsa srečno gnetla v objemu zahvaljevala svojemu preljubčivemu Adamu za nekdanje »odlikovanje«, brez katerega bi ne

bilo prve svobodne kmetске dvojice na Hrastovcu.

(Prosimo pojasnila in zaščite!) Zločinca Čič in Zlatič sta priznala več umorov. Trdno se vzdržuje vest, da sta priznala tudi roparski umor žensk sester Vajngerl v Jarenini. Februarja 1. 1923. sta bili ponoči zverfinsko ubiti imenovani dve sestri, ki sta živeli v svetem miru in dobrohotnosti do vseh. Sodišče se prosi, da pojasni resnico in se tako zabriše strašen sum, ki leži morebiti na nedolžnem.

(Naše porotne obravnave.) Tukaj je treba izgovoriti glasno in jasno besedo. Ako gre za življenje nedolžnih žrtv, mora biti dovoljena javna kritika, sicer se umika pravica krivici, resnica laži. Dejstvo je, da je bil Polak po nedolžnem obsojen na večala radi umora Rosenfeld. To je strašna pomota v kratkem času, ki glasno kliče po izboljšanju naše porote. Govoril sem o tem z bivšim porotnikom. Rekel je: Saj se ni čuditi tem strašnim pojavom. Župani kar od kraja predlagajo za porotnike može, da so le brez kazni. Na duševne kakovosti oziroma zmoglosti se tu ne ozira. In tako se zgodi, da večkrat nad polovico porotnikov ni zmogljiva slediti juridičnim izvajanjem gg. sodnikov, drž. pravnikov in odvetnikov. Ta in oni je duševno nezmožen; kmalu postane utrujen in niti ne sledi zadostno izpovedbam prič, nazadnje le kinka kakor nezmožen poslanec v skupščini. Gospoda, tu gre za najvišje za časti, življenje, dvignite porotne obravnave, da bodo res zmogljive ali pa proč z njimi! Pa tudi gospodje sodniki stavijo včasih tako zamotana vprašanja, da res potreba že juridične vaje, da jih porotniki naglo razume; poleg tega pa jih včasih tudi prehitro razlaskujejo. Upamo na obojestransko od pomoč.

(Velika noč!) Tukaj je in žnjo je tukaj vstajenje Krista, pa vstajenje prirode in naših src ter duha iz zimske mrklosti ter otprlosti! Aleluja! — doni okrog in dviga in budi vse k novemu, lepšemu življenju! Veseli »aleluja« objema vse s solčno radostjo, zlečlo vsakemu, vsakemu — tudi nasprotniku, celo zlohotnemu sovražniku dobro in blago! Ptice zgojijo, rožice cvetijo in vode šumijo vse enodušno najlepšo pesem »aleluja«. Aleluja! Lepa naša domovina Jugoslavija, aleluja! naš troedini narod!

nem delu mesta in v preko 50 sejmiskih palačah v sredini mesta. Zato se uporabljajo razne šole in muzeji, a največ poslopij se je tekom časa zgradilo nalašč v ta namen. So to 4—5 nadstropne štiridelne palače s po 2—3 ali tudi več vspenjačami (lifti).

Med razstavljalci zavzemajo prvo mesto domače tvrtke (skoro 94%). Le delnih 6% je inozemcev, od katerih zavzemajo Čehoslovaki prvo mesto; dalje slede Avstrijci, Ogrji, Rusi, Alžirci, Italijani, Holandci, Grki in pomislite! — tudi mi, namreč »Staatsmonopolverwaltung des Königreiches S. H. S.

Razstavljeni smo imeli edino naš tobak in sicer v listih, svežnjih, v škatljah in gotovih cigareтах.

Ob tej priliki omenim mimogrede, da je zelo lepo od nas, da se udeležujemo tudi na takih velesejnih, kakor je Lipski, vendar pa je za to treba ljudi, ki se na kaj takega razumejo; ni pa treba kake komisije, katero je lani nekdo v »Jutru« tako drastično opisal.

Kdor pozna in vidi, kako znajo Nemci svoj tobak in izdelke opremiti in razstaviti, dasi ravno so kvalitativno slabši, in ako še vidimo, kako so se celo Grki potrudili, da so svoj paviljon dostojno in res mojstrsko opremili, moram kot res pravi Jugoslovani ali če kdo hoče — mora se tudi Srb, ki svojo državo resnično ljubi, zjokati nad to malomarnostjo. Tisti dirindaj bi spadal na kako vaško razstavo v Piškopeji, a nikakor pa ne na svetovni velesejem.

Izrabiti bi se moralo tudi bojkotno gibanje Nemcev napram Italiji. Koliko slik našega lepega Primorja in morske obali bi lahko krasilo tiste prazne, dolgočasne stene v našem paviljonu; a bile so v celem — reci in piši tri — Böhlj, Bled in Rogaska Slatina. Grki so se kar muzali naši revščini, drugi narodi so pomilovalno hodili mimo. Zatorej, kdor nima talenta ozir. volje, da take stvari dostojno aranžira, naj nikakor ne sili v ospredje; ako že mora »nešto zaraditi«, bodi v božjem imenu, toda doma naj ostane in doma povzije sad brezdelja; s tem bo sigurno več koristil domovini.

Ne daleč od tehničnega sejma se nahaja eden največjih spomenikov naše dobe. Nani so tudi Nemci zelo ponosni. To je znani »Völkerschlachtdenkmal«, ki je postavljen v spomin zmage Rusov, Avstrijcev in Prusov nad Francozi ozir. Napoleonom 1. 1813. V bližini je ruska cerkev z nekdanj zelo bogato pozlačeno streho in kupolo (zlatu so med vojno Nemci precej postrgali). Pod cerkvijo je baje pokopanih preko 30.000 Rusov, vendar pa se od raznih ciceronov in brošuric dobi utis, kakor da so le Nemci zmagali; seveda vedno zmagajo oni, ki ostane živ.

Spomenik kot tak napravi na gledalca močnejši utis. Že vsa okolica, kakor nasipi, podstavki, nasadi, umetno jezerce, vse je narejeno v stilu giganškega spomenika, čigar spodnja ploskev meri 6.300 m². Zidan je iz granitnih blokov; visok 91 m.

Notranjost spomenika je zelo zanimiva. Po

ogromnih terasnih stopnicah se pride v tako zvano kripto, nad katero se vzpenja preko 60 m visoka kupola, a vrhu te je šele pravi vrh (Plattform), ki ima še vedno preko 100 m površine, torej za silo še za 400 ljudi prostora.

V kripti in dvorani se nahajajo razne statue v ogromnih dimenzijah, nekaere so tako velike, da je njih kazalec (prst) preko 1 m dolg, a nohet na nogi ima poldrugo ped (osebno meril pisec teh vrstic).

Dvorana, v kateri se prireajo skoro vsaki nedeljo in praznik koncerti domoljubne vsebine, slovi po svoji akustiki, o čemur nas je prepričal naš ciceron, ko je za ogrom pel odlomke raznih pesmi. Zdelo se nam je, kakor da poje tro- ozir. četverospjev; zares krassen pojav. Z vrha spomenika se nudi diven razgled čez mesto in njega okolico. V bližini se nahaja parku podobno pokopališče, na katerem je eden najlepših krematorijev Nemčije.

Za velesejske dneve so prinesli časnik novico, da obišče v torek dne 2. marca Lipsko državni predsednik, ponoš in nada Nemcev, von Hindenburg. To je bilo zopet nekaj za nemško dušo. Na ulici, v kavarni, tramvaju, autobusu, pri brivcu in tudi če si položil čevljev na tisti tron, ti je hitel snažilec pripovedovati, kaka čast doleti mesto in velesej s tem, da ga počasti s svojim obiskom maršal von Hindenburg.

Dolgo pred določeno uro se je prostor pred Centralnim kolodvorom in po ulicah, kjer se je imel voziti, polnil z občinstvom. Da je bilo na peronu tudi malo drena, si lahko mislite.

Do minute točno ob napovedani uri se je pripeljal v spremstvu več ministrov in drugih veličin, podaljšanih več ali manj s piketiranimi. »Hoch und Heil« je donelo vsenaokrog, vendar ne pretirano. Pozdravili so ga v kratkih besedah župan mesta, predsednik velesejma in še par drugih, na kar je dajal roko na levo in desno (meni ni dal).

Oblečen v črno salonsko obleko napravi simpatičen utis, na obrazu z lahkim nasmehom; sploh ni opaziti tiste vojaške odurnosti, kakor pri kakih drugih. Pri svojih 72 letih je še vedno čil in prožen; gosti beli pokončni lasje in ne preveč dolgi brki mu daje karakterističen obraz. Po ulicah se je vozil v počasnem tempu v avtomobilu z odkrito glavo zahvaljujoč se šolarjem, visokošolcem, raznim društvom, ki so prinesli tistega dne zopet na svetlo svoje pester prapore in zastave in to ne v malem številu. Ko se je vozil mimo, ga je hotel vsak videti, naj si bo mlad ali star, ubogi ali bogat. Ko bi videli te stare strelce in veterane kako so se jim bliščale oči: Ena sama beseda, eno samo povelje in vsi bi šli za njim! Mislil sem pri sebi: Nani nasprotniki so, ampak klobuk doli pred njim in glejmo, da bomo tudi mi tako navdušeni za svojo domovino!

Ponoči se je vrnil zopet v Berlin; a jaz tudi prihodnje jutro preko Dražden, kjer sva s naša s prijateljem V. W. in nadaljevala sko

I. K.

Na sejmu v Lipskem

Z nekakim nezaupanjem sem vstopil na zapadnem kolodvoru na Dunaju v posebni vlak, ki nas je imel odpeljati v Lipsko na velesejem. Skoraj mi je bilo žal tistih 45 šilingov, za katere sem malo poprej dobil od sejmiskega odbora 3 listke: namreč enega za vožnjo Dunaj — Passau, drugega Passau — Lipsko; tretji, takozvani »Platzkarte«, pa mi je jamčil v vozu št. 5. za sedež št. 70. Spomnil sem se tistih naših takozvanih »pospešenih« brzovlakov, ki baje dirjajo hitreje kot Orient Ekspres, (vsaj zatrjuje se tako), a se prav hitro spremenijo v prav pohlevne osebne vlake, s to razliko, da je taka garnitura sestavljena iz vozov vseh časov, vseh vetrov in vseh modelov, pa za dvo- in štirinogato živino. Kako takale pokveka vozi, tega ni treba opisovati. No, pri tem sem se, hvala Bogu, temeljito trmotal: naš posebni vlak Dunaj — Lipsko je bil vse drugačen kamelec, kakor njegovi sovrstniki pri nas v SHS.

Par minut pred odhodom je bil popolnoma zaseden, namreč sedeži, zakaj tu ni bilo treba stati in se tretji po hodnikih, kakor se večkrat pripeti pri rednih vlakih. V tolažbo mi je bilo tudi, da naš vlak rabi za preko 700 km dolgo pot nekako 13 ur, medtem ko redni brzovlak 1½ ure več.

Odšli smo točno ob 7.45 zjutraj, ustavili se parkrat manj kakor se ustavi vlak na progi Grobelno — Rogatec, namreč Amsteten, Linc, Wels, Passau, Regensburg Hof in točno po programu ob 21.05 uri, oziroma kakor je v Nemčiji, ob 9.5 uri zvečer zapeljali v ogromno dvorano, skoro največjega, če ne največjega kolodvora v Evropi. Ima 26 tirov za osebni promet, nad katerimi se dviga 6 ogromnih, po 50 metrov širokih in skoro tako visokih železnosteklenih obokov. Promet si lahko vsak predstavlja, če se pomisli, da prihaja na to postajo preko 180 vlakov dnevno, a ravno toliko jih tudi odhaja; za časa velesejja ura

haja in odhaja še do 30 posebnih vlakov. Pri tem ni nikakega posebnega prerivanja, vpitja pa še celo ne; vozni red za prihod in odhod je na več krajih izobešen, da lahko vidiš smer, čas in številko tira, kam in kod gre ozir. pride. Vseh teh 26 tirov veže počez ogromna, preko 300 m dolga dvorana ob kateri so rastavirani, tobakarne, trgovine z raznimi živili, kakor tudi brivnice, umivalnice, čistilnice, z eno besedo vse, kar k takemu kolu dvoru spada. Kakor za ljudi, je tudi za prtljago z vsem mogočim moderno urejeno; od odjaje do vagona se vozi prtljaga po liftu, oz. zelo malimi avtomobili, tako zvanimi »Eidechsen«, ki se dajo obrniti na vsakem mestu.

Lipskega kot mesta ne bom dosti opisoval; šteje čez 680.000 duš, leži na ravnini ob treh malih rekah. Odlikuje se, kakor sploh vsa nemška mesta, z vzorno snago; tudi ob času največjega vrvenja ni na tleh nikakih odpadkov; vsak drži v rokah ozir. žepu do najbližje, za to namenjene košare. Promet nudi, posebno za časa velesejma, na nekaterih ulicah in prehodih izredno sliko; dokler ne da moč postave, ozir. na visokem podstavku sredi križišča sedeči prometni dirigent smeri, ne smeš in ne moreš preko ceste; zato pa mora tudi nasprotna ulica čakati, da se menjaloče zdaj eden, zdaj drugi val prevlači in smukne preko. Mesto je zelo bogato glede industrije in trgovine. Bože mili, kje smo še mi!

Posebno znamenito je postalo po svojih tradicionalnih velesejnih; lahko rečemo največjim v Evropi, kjer je osredotočeno vse, od najmanjše ročne obrti do največje industrije, od najmanjše igračke do največjega stroja — kolosa.

Razstavljeno je imelo preko 14.000 tvrdk iz vseh delov sveta, torej za gledalca ozir. kupca izbire dovolj. Sejem se ne nahaja skupno na enem ograjenem prostoru, ampak je razdeljen na tehnični sejem v jugovzhod-

Dobra gospodinja SUHOR ima zmiraj pripravljen Cajanka brez Suhora ni popolna!

Praktikant, zmožen slovenskega, hrvaškega (ev. srbskega) jezika v govoru in pisavi z ljudskosolsko izobrazbo starej do 16 let, sprejme spedijsko podjetje za takoj. Oferti na upravo lista pod „Praktikanti“. 657

Gospodična, ki je dovršila 3-razr. meščanske šole, ter zmožna slovenske in srbohrvaščine, išče primerne službe. Dopolni pod „Začetnica“ na upravo lista. 660

Mečen mizarški vajenec s sprejme. Cankarjeva ulica 26. 659

Nebena zaščita več ni tako zanesljiva, kakor je nalaganje tudi malih vlog za zidanje malih stanovanj pri kreditni-stavbi zadrugi „Mojmir“, Rotovski trg. 659

Trgovski pomočnik, s prvovrstno manufakturno, s prvovrstnimi spricavali so sprejme pri Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev Maribor, Stolna ul. 5. Osebnost predstave med 15. in 16. uro v zadrugi pisarni. 643

Deset let stara zanesljiva kobilazopreda, Tattenbachova ulica 5, gostilna. 658

Odda se soba za gospodinsko s hrano ali brez. Trg svobode 3. II. nadst., levo, vrata 14. 655

Soba se odda. Gosposka ul. št. 46, vrata 7. 661

Prvovrstne cepljene vinske korenjake ima še na prodaj. Konrad Zanderl, Maribor, Frankopanova ul. 11. 663

Zelenjadne sadike vsake vrste dobite v vrtnarstvu J. Jemec. Maribor, Razlagova ul. 11. 663

Hlapec k govedu, oženjen, se takoj sprejme. Ponudbe na Oskrbništvo Strnišče, pošta p. Strnišče. 666

Za lične opremlj. sobico z elektr. razsvetljavo in pentrebno se išče solidnega najemnika. 330 Din mesečno. Naslov v upravi. 611

Bučno olje priporoča p. n. bučnega olja J. Hochmüller. Maribor, Pod mostom št. 7 (vzh. breg Drave). 621

Kolonija na žrebanje. Če nese hiše za resne reflektante zida novorganizirani gradbeni oddelki „Marstan“, Rotovski trg. 640

Prazna soba se išče za takoj v bližini gl. kolodvora ali parka. Naslov v upravi. 644

Prodaj hiše, sadni vrt in lesniški postaji. St. Janž pri Spodnjem Dravogradu. Cena 60.000 Din. Ponudbe: Schmon, Enrico, Trieste, Via Segantini 6. 503-4

Pohištvo!

vsakovrstno moderno, po najnižjih cenah, tudi na obroke, nudi in vabi na ugled **SERCER IN DRUG**, mizarstvo in zaloga pohištva Vetrinjska ul. 8, dvorišče. 509

Brivec R. Pirc

Maribor, Aleksandrova c. 30 je bil sod. delokran zato pa brivec U. Pirc, Gregorčeva ul. št. 11 (pri Silerstr.), brije za 2 Din in strike za 4 Din. Se priporoča U. PIRC. 508

TRGOVSKI DOM

V MARIBORU

Velika pomladanska prodaja se prične od 1. aprila do 25. aprila po vseh oddelkih v

TRGOVSKEM DOMU

Prodajalo se bode vse modno volneno blago, moško sukno, za ženske obleke, kamgarn, kovercoat i. t. d. Svileno blago v nad 300 novomodnih barvah. Pralno blago, poldelen, kam-brik, plavina, (druck) zefir, najnovejši pomladanski vzorci.

KARO MODA

v volni, kotonu, zefirju, polsvili in svili, nad 500 novih lepih vzorcev. Platno, šifon, robci i. t. d. ter vse vrste blago po že znano niski ceni. Pogled na velikansko razstavo „Pomlad“ nudi vsakemu prijeten spomin na veletrgovino

TRGOVSKI DOM
V MARIBORU.

Otvoritveno naznanilo!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem kupnim potom prevzela gostilno „Pri zelenem travniku“ v Melju, katero otvorim na velikonočni ponedeljek.

Točila bodem pristna vina iz Slovenskih goric, bizeljčana in dalmatinca. Preskrbljeno bo z raznimi toplimi in mrzlimi jedili.

Postrežba točna in solidna, cene nizke.

Priporoča se

ANA RESNIK

Likvidna prodaja

Radi reduciranja in delne oddaje lokala v najem, se prodaja samo kratek čas pohištvo, posteljina, preproge, linceji, namizni prti in posteljna pregrinjala, pregrinjala za divane, blago za pohištvo, pliš, prevleka za žimnice, otomane, divane, foteli, slike i. t. d. Kakor tudi razna stanovanjska oprema

Cene 20-50% znižane

Prest ogled - neobvezen nakup. Pošiljatve na deželo. Cenik brezplačno

TRGOVINA PONISTVA IN PREPROG

KAROL PREIS, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 20

JAKOB PERHAR

tovarna za izdelovanje likerjev, dez. vin in sirupov
Maribor, Meljska c. 3

priporoča svoje najfinije likerje vseh vrst, dezertina vina, kakor Vermouth, Marsala in Marsaleta. Istotako je v zalogi vedno pristna slivovica, brinjevec, rum ter konjak

Podpisana tvrdka naznanja cenj. odjemalcem, da je začela z razpečevanjem svojega po monakovskem načinu varjenega

BOCK-PIVA

predvojne kakovosti in najljubljeneje
o-o vabi na obilna naročila 613

Tomaž Götz - pivovarna - Maribor

Vesele Velikonočne praznike

želi

vsem cenj. gostom kavarna „Bristol“ Maribor, Vetrinjska ul. 30
662 **Katica Kotnik**

POZOR!

Tobačna trafikla Slatič, Maribor, Slovenska ul. 2 nasproti hotela „Črni orol“ je **zopet otvorena!** Največja izbira raznovrstnih cigaret in smokk. tu in inozemskih časopisov, razglednic (velikonočnih), različnih luksuznih predmetov, kakor, mil, parfumov itd. Za obilen obisk se priporoča

652

POZOR!

Marija Slatič

Javna zahvala

Gospod dr. Karol Zakrajšek, zdravnik bolniške blagajne v Mariboru, me je zdravil prilikom moje težke bolezni - pljučnice. Njegova nad vse požrtvovalna skrbnost in ljubeznivost me je rešila gotove smrti. Z hvaležnim srcem se mu zahvaljujem tem potom in ga priporočam prav toplo vsem trpečim bolnikom.

Maribor, dne 20. marca 1926.

620

Martin Podlogar

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

ISCE SE

razumen

KLJUČAVNIČAR

za izdelavo precizijskega orodja. Le resnično samostojne, dobre moči naj se blagovoljijo oglasiti pri **Splošni stavbeni družbi Tezno** pri Mariboru. 586 0-0

GOSTILNA

„Pri treh ribnikih“

Maribor, v bližini parka. Vsa ko nedeljo in praznik koncert z začetkom ob 15. (3 uri popoldne). Otvorjena je tudi zabavna vožnja z čolni. Za obilen obisk se priporoča

653

gostilničar

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS. Svetovnoznani zdravilni vrelci:

„TEMPEL“

„STYRIA“

„DONAT“

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

SEZONA: MAJ - SEPTEMBER.

Cene zmerne. V pred- in po sezoni znaten popust. Koncertna vojaška godba. Največja udobnost. Radio. Prometne zveze ugodne.

Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina.

Konces. inštalacijsko podjetje za elektrotehniko

ALOJZIJ DADIEU

urar in elektrotehnikar, Maribor

Najstarejše podjetje te vrste v mestu. Aleksandrova cesta 1 B, se priporoča za nove inštalacije in popravila:

Naprav za razsvetljavo in gonilno moč.
Bizojavne, varnostne in telefonske naprave.
Namestitve strelkovodov in njih preizkušanje.
Tozadnje priglasitve prosim čim prej izvršiti.

Elektro-zdravniški aparati.

Manometri in popravila.

Vsakovrstna popravila ur in gramofonov.

Elektro-materijal za močni in slabi tok.

Priznana solidne cene.

Pojasnila in proračuni vedno radevolje na razpolago.

VABILO

na

VII. redni občni zbor

Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru

kateri se vrši v

ponedeljek, 19. aprila 1926 ob 11. uri
dopoldne v ravnateljstvu tiskarne,
Maribor, Jurčičeva ulica 4, I. nadstr.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva in eksekutive o poslovanju za l. 1925 in predložitev bilance z zaključkom z dne 31. decembra 1925.
2. Poročilo nadzornega sveta.
3. Odobritev bilance za leto 1925, razdelitev čistega dobička in absolutorij upravnega sveta.
4. Volitev upravnih svetnikov namesto po § 10 d. p. izstopivših članov upravnega sveta.
5. Volitev nadzorstvenega sveta.
6. Sklepanje o eventuelnih, pravočasno predloženih predlogih.

Upravni svet Mariborske tiskarne d. d., Maribor.

Po § 27 d. p. imajo glasovalno pravico na občnem zboru oni delničarji, ki najkasneje 3 dni pred občnim zborom založijo delnice, katere tvorijo podlago za njihovo glasovalno pravico, pri ravnateljstvu Mariborske tiskarne ali pri Mestni hranilnici v Mariboru.

§ 26. Vsakih 10 delnic daje pravico za en glas. Glasovalno pravico na občnem zboru lahko vsak delničar izvršuje osebno ali pa po pooblaščenju.

Vse te lepe stvari:
lepe čevljičke, torbice in druga
darila lahko kupite, ako najdete v
milu „Gazela“
samo en zlatnik. V vsak tisoč
komad našega priznanega mila
vstisnemo namreč po 1 zlatnik
in ako imate srečo ga
boste sigurno našli.

**Vpoštevajte to ter
pridno perite le z
milom
„Gazela“**
ki se odlikuje po izreano obilni
peni ter jako temeljito
in hitro očisti perilo.

GAZELA MILO

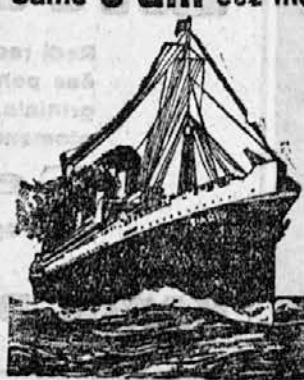
Francoska linija, Cie Cie. Transatlantique Havre-Newyork

Samo 6 dni čez morje — Dobra hrana in pijača **brezplačno**

Cie Chargeurs Réunis, Sud atlantique,
TRANSPORTS—MARITIMES

za pomorske vožnje v južno Ameriko,
Avstralijo, Argentinijo in Kanado.
Za družine poljedelcev je **brezplačen**
prevoz v Sao Paulo. — Tozadevna
pojasnila in vozne listke daje zastopnik

Ivan Kraker v Ljubljani
Kolodvorska ulica šte. 35. 371

Vinotoč

Jerič v Počehovi
odprt! 630

Kyffhäuser — Technikum
Frankenhausen

Ing. Šela za avto in strojogradbo,
elektrotehniko. Posebni oddelki za
poljedel. stroje in zrakoplovno teh.

**Podpirajte so-
kolski tisk!**

Vztrajne Palma-kaučuk pete in podplati so naprav-
ljeni iz najboljše surovine, varujejo Vaše obuvalo, so
trikrat trpežnejši kot usnje in Vam omogočajo elastično
hojo. Ni raskošje, ampak neobhodna potreba
vsakega človeka. 268

V vinotoču v Peklu

za lajtersberško opekarno se toči prvovrstno novo in staro

vinu po 8—14 Din

Ob velikon. praznikih pri lepem vremenu vrtni koncert.
Za obilen obisk se priporoča Andrej Janžekovič. 614

Potovalne kovčke, kasete

damske torbice, ga-
maše, nahrbtniki in
razne torbarske iz-
delke v veliki izbiri
priporoča

IVAN KRAVOS

Aleksandrova cesta 13. 603

NAŠ NAJNOVEJŠI MODEL!

OBLIKA-IZDELAVA-VZDRŽLJIVOST
VSE ISPOPOLNJENO.

MOD.
16655

ČRNI
RUJAVI

DIN. 199.-
DIN. 199.-

NAŠ PONOS!

Roto